

ROLA I ZNACZENIE RODZINY W ŻYCIU CZŁOWIEKA

Święta Bożego Narodzenia, zwane przed laty także Godami, Godnymi Świętami, Świętymi Wieczorami czy też Koladką, to najbardziej radosne, rodzinne święta w Polsce. Stanowią doskonałą okazję do spotkania się w rodzinnym gronie.

Rodzina jest niezastąpioną i podstawową komórką życia społecznego. Środowisko rodzinne bowiem - jako pierwsze i najbliższe - najintensywniej działa na dziecko i wpływa na jego postawę, nawyki i zasady postępowania. Dobry samopoczucie członków rodziny można uznać za wskaźnik tego, że została ona prawidłowo ukształtowana i prawidłowo funkcjonuje.

Kontakt dziecka z rodzicami polega na tym, że:

1. Rodzice są pierwszymi partnerami interakcji społecznych dziecka. Oddziałują na nie w najwcześniejszym okresie życia, kiedy plastyczność zachowania się dziecka jest największa. Kontakty społeczne dziecka z rodzicami są przy tym długotrwałe i częste.
2. W kontaktach społecznych z rodzicami i innymi członkami rodziny zaspokajane są podstawowe potrzeby psychiczne dziecka, takie jak doznawanie i odwzajemnianie miłości, współdziałanie społeczne, społeczne uznanie, poczucie bezpieczeństwa. Niezaspokojenie którejs z ważnych potrzeb psychicznych dziecka zakłóca przebieg jego rozwoju psychicznego, a w szczególności rozwoju społeczno-uczuciowego.
3. Oddziaływanie członków rodziny, a zwłaszcza rodziców na dziecko ma charakter dwutorowy. Odbywa się ono poprzez świadome oddziaływanie wychowawcze, w wyniku którego dziecko kształtuje swoje zachowanie stosownie do oczekiwań rodziców, jak również przez oddziaływanie zamierzone - rodzice stwarzają określone sytuacje, które wyznaczają kierunek zachowania dziecka, gdyż stanowią sytuację bodźcową dla podejmowanych przez dziecko czynności.

4. Rodzice stanowią dla dziecka najbliższe wzory osobowe asymilowane w procesie naśladownictwa i identyfikacji. Dzięki istnieniu takich wzorów osobowych dziecko przyswaja sobie różnorodne formy społecznego zachowania.

Każda rodzina spełnia określone funkcje:

- dostarczenie pożywienia, mieszkania i innych niezbędnych warunków do utrzymywania się przy życiu,
- dostarczenie możliwości społecznego współistnienia, jako fundamentu do wytwarzania i rozwoju poczucia więzi,
- zapewnienie niezbędnych warunków pozwalających na ukształtowanie „osobowości personalnej” związanej z uznaniem i zrozumieniem tożsamości rodzinnej,
- formowanie się ról, adekwatnych do wieku poszczególnych członków i sytuacji rodzinnej,
- wdrażanie do integracji z rolą społeczną i wyrabianie poczucia odpowiedzialności osobistej i społecznej,
- kultywowanie umiejętności uczenia się zadań życiowych i wytwarzanie postawy.

FUNKCJE RODZINY

Rodzina pełni następujące funkcje wobec swoich członków:

- prokreacyjną
- ekonomiczną
- opiekuńczą
- socjalizacyjną
- wychowawczą
- kulturową
- religijną

Funkcje rodziny uważane są za podstawę więzi wewnątrz rodzinnej, a także więzi łączących rodzinę ze społeczeństwem. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest w pełni odpowiedzialna za wychowanie swych dzieci, przygotowanie ich do życia społecznego, zawodowego i rodzinnego.

Postawy rodzicielskie pozytywne:

- 1) Akceptacja i obdarzanie dziecka uczuciem - rodzic okazuje dziecku czułość, ciepło, jest cierpliwy i wyrozumiały;
- 2) Jawne odrzucenie - rodzic unika kontaktu z dzieckiem, traktuje go surowo i zaniedbuje;
- 3) Perfekcjonizm - rodzic stawia przed dzieckiem bardzo wysokie wymagania, wymusza pewne zachowania, okazuje dezaprobatę wobec zachowań niepożądanych;
- 4) Nadmierne ochranianie - rodzic jest nadmiernie pobłażliwy, manipuluje dzieckiem, wtrąca się, przytłacza dziecko swoim autorytetem.

Postawy rodzicielskie negatywne:

- 1) Pobłażliwość - surowość;
- 2) Tolerancja - brak tolerancji;
- 3) Ciepło - chłód;
- 4) Uzależnienie - separowanie się.

Rodzina jako grupa społeczna i środowisko społeczne ma decydujący wpływ na kształtowanie się prawidłowego procesu wychowawczego i osobowości dziecka.

Środowisko rodzinne bowiem jest głównym ośrodkiem rozwoju sfery emocjonalnej osobowości, postaw moralnych dzieci. Jest podstawową grupą społeczną, w której kształtuje się umiejętności współżycia dziecka w życiu społecznym.

Anna Listowska